

Päiväys
17.10.2024

Diaarinumero
1407/03.04.04.04.19/2023

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

17.10.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **24.10.2024**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 17.10.2024 nro 1411/2024, valitus ympäristölupa-asiassa, ympäristölupa Paukkulan ampumaradalle, Parkano.

Luvan hakija

Parkanon Ampujat ry

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

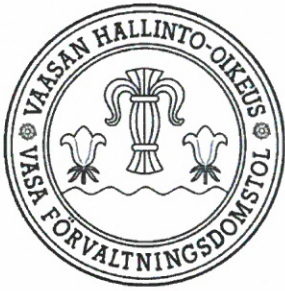
Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **17.10.2024 – 25.11.2024**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **25.11.2024**.

17.10.2024

Dnro 1407/03.04.04.19/2023

Tämä asiakirja sisältää oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain 16 §:n 2 momentin ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 7 kohdan perusteella salassa pidettävää tietoa. Salassa pidettävät osuudet on merkitty harmaalla korostusvärillä.

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Valittaja Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus),
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Luvan hakija Parkanon Ampujat r.y.

Päätös, josta valitetaan

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta 3.11.2023 (31.10.2023 § 107)

Rakennus- ja ympäristölautakunta on hyväksynyt Parkanon Ampujat r.y.:n ympäristölupahakemuksen tilalle 581-421-5-265 ensisijaisesti seuraavin lupamääräyksin ja muutoin 23.5.2023 päivätyn hakemuksen mukaisesti. Päätökseen on liitetty siitä tarkemmin ilmenevät lupamääräykset 1–18.

Päätöksen perustelut

Toimittaessa hakemuksen ja asetettujen lupamääräysten mukaisesti toiminta ei ole ristiriidassa ympäristönsuojelulain 49 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Kun huomioidaan hakemus, tehdyt selvitykset, toiminnan luonne ja sijoittuminen kiinteistölle ja annetut lupamääräykset, ei toiminnasta aiheudu sellaista terveystaietta, ympäristön pilaantumista, vaaraa maaperän tai pohjaveden pilaantumiselle, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta, että lupaa ei voida myöntää. Toiminnasta ei tehtyjen meluarvioiden perusteella aiheudu melun ohjearvon ylittymistä tai muuta sellaista häiriötä asutuksen ja vapaa-ajan asuntojen pihapiireissä, että lupaa ei tulisi myöntää. Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti.

Luvan voimassaolo ja toiminnan jatkaminen muutoksenhausta huolimatta

Lupapäätös on voimassa toistaiseksi. Mahdollinen ympäristöluvan muutostarve arvioidaan säännöllisen valvonnan ja tarkkailutulosten perusteella. Mikäli toiminta laajenee tai toiminnassa tapahtuu ympäristön kannalta olennaisia muutoksia, tulee toiminnalle hakea uusi ympäristölupa.

Ympäristönsuojelulain 199 §:n perusteella Parkanon Ampujat r.y.:lle on myönnetty lupa jatkaa toimintaa tämän lupapäätöksen määräyksiä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää lupapäätöksen toimeenpanon. Lupa toiminnan jatkamiseen ennen lainvoimaisuutta voidaan myöntää, koska muutoksenhaku ei tee sitä hyödyttömäksi. Hakijan on asetettava 1 200 euron vakuus maaperän puhdistamisen järjestämiseksi lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Pirkanmaan ELY-keskus on vaatinut, että valituksenalainen päätös on kumottava ja ympäristölupahakemus hylättävä.

Perustelut

Päätös on lainvastainen, koska toiminnan sijoittaminen vaikeuttaa alueen käyttämistä maakuntakaavassa varattuun tarkoitukseen ympäristönsuojelulain 12 §:n vastaisesti maakuntakaavan pohjavesimerkinnän takia. Toiminnasta saattaa aiheutua ympäristönsuojelulain 17 §:ssä tarkoitettua pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa. Ympäristöluvan myöntämisen edellytykset puuttuvat siten ympäristönsuojelulain 49 §:n perusteella.

Toiminnalle on aikaisemmin myönnetty Parkanon terveyslautakunnan sijoituspaikkalupa 15.6.1983, ja ampumarata on merkitty ympäristönsuojelun tietojärjestelmään 16.11.2001. Ympäristölupaa on haettu vuonna 2004, mutta prosessi on jäänyt kesken täydennyspyynnön jälkeen. Ympäristölupahakemus on jätetty uudelleen vuonna 2018, mutta käsittely on jäänyt kesken pyydettyjen täydennysten vuoksi.

Ampumaratatoiminnalle ei ole lainvoimaista ympäristönsuojelulain (86/2000 tai 527/2014) mukaista ympäristölupaa. Ympäristönsuojelulain soveltamisen kannalta kyse on uudesta ympäristöluvasta, ja asiassa on ensi kerran arvioitava luvan myöntämisen edellytyksiä, kuten hankkeen sijoituspaikan soveltuvuutta toimintaan ja sen ympäristövaikutuksia, erityisesti pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Ampumarata-alue on merkitty Pirkanmaan maakuntakaavaan 2040, joka on tullut 8.6.2017 voimaan, seudullisesti merkittävänä ampuma- ja/tai moottorirata-toimintojen alueena (eu). Kohdemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät ulkotiloissa sijaitsevat ampuma- ja/tai moottorirata-alueet. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen

yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon harjoitettavien lajien soveltuvuus alueelle sekä huolehtia siitä, että merkittävien toiminnasta aiheutuvien ympäristöhäiriöiden vaikutukset ehkäistään riittävin teknisin ratkaisuin ja/tai suoja-aluein. Vedenhankintaa varten tärkeillä ja vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueilla tulee varmistua siitä, ettei radan toiminta vaaranna pohjavesien laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Toimintaa laajennettaessa uudet ratatoiminnot tulee suunnata ensisijaisesti pohjavesialueen ulkopuolelle.

Lisäksi toiminta-alue on merkitty maakuntakaavassa tärkeäksi vedenhankintaan soveltuvaksi pohjavesialueeksi. Merkinnällä osoitetaan vedenhankintaa varten tärkeät ja vedenhankintaan soveltuviksi luokitellut pohjavesialueet. Merkintään liittyy suunnittelumääräys, jonka mukaan aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Vesienhoidon riskialueiksi todettujen pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon vesienhoitosuunnitelma sekä pyrkiä pohjaveden laatua ja antoisuutta uhkaavien riskien vähentämiseen.

Pirkanmaan maakuntakaavaa 2040 varten laaditussa selvityksessä Pirkanmaan ampuma- ja moottoriradat 2016 (Pirkanmaan liitto 2016) on todettu, että pääsääntöisesti ampuma- ja moottoriurheiluratoja koskevia merkintöjä ei ole aiemmissa Pirkanmaan maakuntakaavoissa esitetty puolustusvoimien ampumarata-alueita lukuun ottamatta. Ulkona sijaitsevat ampuma- ja moottoriradat voivat kuitenkin aiheuttaa ympäristölle hetkittäistä häiriötä, ja ne vaativat laajahkoja ja tarkoitukseen soveltuvia alueita. Ratojen huomioon ottaminen maankäytön suunnittelussa on sen vuoksi tärkeää. Selvityksestä käy ilmi, että maakuntakaavassa osoitettavista radoista viisi sijaitsee pohjavesialueella, mukaan lukien Parkanon Visurinsalon ampumarata eli yhteisesti Visurin ja Paukkulan ampumaradat. Selvityksen mukaan pohjavesialueilla sijaitsevilla radoilla kehittäminen tarkoittaa ensisijaisesti toimintojen suuntaamista pois pohjavesialueelta sekä erityistä keskittymistä toimenpiteisiin, jotka estävät pohjaveden pilaantumisriskiä muun muassa tarkoituksenmukaisin maaperäsuojauksin. Ratojen toiminnan edellytykset ratkaistaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa sekä ympäristölupakäsittelyn yhteydessä.

Ampumarata sijaitsee [REDACTED] vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella (luokka 1, nro [REDACTED]). Ampumaradan välittömässä läheisyydessä on [REDACTED]-vedenottamo, jolla on voimassa oleva vedenottolupa (Länsi-Suomen vesioikeuden 12.7.1973 antama päätös nro S-216/2787). Alue on vuoden 2018 luokitus- ja rajaustarkistuksessa luokiteltu luokkaan 2 (vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue), koska alueella sijainnut vedenottamo on ollut poissa käytöstä yli 20 vuotta. Vedenottamo on sittemmin otettu uudelleen käyttöön ja alue palautettu vedenhankintakäyttöön. Tästä syystä pohjavesialue on luokiteltu luokkaan 1 vuonna 2023.

Alueelle on asennettu vuonna 2023 kolme uutta pohjaveden havaintoputkea (PVP1-PVP3), joista kaksi sijaitsee ampumaradan välittömässä läheisyydessä ja yksi sen pohjoispuolella noin [REDACTED] etäisyydellä. Pohjaveden pinta

sijaitsee Paukkulan ampumaradan alueella noin kolmen metrin syvyydellä maanpinnasta. Paukkulan ampumaradan pohjoispuolella sijaitsevassa pohjavesiputkessa PVP1 pohjaveden pinta on ollut maaliskuussa 2023 noin tasolla +160,32 m. Ampumaradan eteläpuolella sijaitsevassa pohjavesiputkessa PVP2 pohjaveden pinta on ollut noin tasolla +156,21 m.

Uusista pohjavesiputkista on otettu keväällä 2023 näytteet. Lisäksi näyte on otettu pohjavesilähteestä, joka sijaitsee Paukkulan ampumaradasta noin 50 metriä luoteeseen. Pohjavesinäytteistä on havaittu lähteen osalta lyijyä 0,1 µg/l, arsenia 0,16 µg/l, sinkkiä 2,3 µg/l ja kuparia 0,27 µg/l. Pohjavesiputkesta PVP1 on havaittu sinkkiä 14 µg/l. Pohjavesiputkesta PVP2 on havaittu arsenia 4,9 µg/l ja sinkkiä 1,7 µg/l. Metallien pitoisuudet ovat liukoisia pitoisuuksia.

Alueella tehty pohjavesinäytteenotto on vasta kertaluontoinen ja vaatii toistamista. Silti siitä käy ilmi, että ampumaratatoiminnassa tarkkailtavia parametrejä löytyy jo pohjavedestä, vaikka pitoisuudet eivät ylitä pohjavettä pilaavien aineiden ympäristölaatumnormia tai talousvesiasetuksen mukaisia raja-arvoja. Jos toimintaa jatketaan, metallien kuormitus vain kasvaa tulevaisuudessa.

Vanhoilla ampumaradoilla on todennäköisesti aina pilaantuneita maa-alueita, jotka ovat kunnostamattomina uhka pohjavesille. Tässä tapauksessa vuonna 2019 tehdyissä ratapenkkojen haitta-ainetutkimuksissa on havaittu maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisen ylemmän ohjearvon ylittäviä pitoisuuksia lyijyä ja alemman ohjearvon ylittävä pitoisuus antimonia (korkeimmillaan Pb: 3 400 mg/kg ja Sb: 27 mg/kg). Tutkimustulosten perusteella tiedetään, että vallirakenteissa on luoteja ja niistä peräisin olevaa metallista lyijyä pistooliradan vallirakenteessa ja kivääri-/karjuradan vallirakenteessa. BAT-oppaan (Suomen ympäristö 4/2014) mukaan pohjaveden kannalta ongelmallisimpia aineita ovat lyijy ja antimoni.

Toiminnan pohjavesivaikutusten arvioinnissa on myös huomattava, että pohjavesialueen suojelusuunnitelma on valmistunut vuonna 2015 ja sen perusteella pohjaveden virtaussuuntaa on arvioitu lupahakemuksessa. -vedenottamo on ollut kuitenkin poissa käytöstä yli 20 vuotta eli myös suojelusuunnitelman valmistumisen aikana. Vedenottamalla on lupa ottaa vettä 300 m³/d. Hakemuksessa ei ole arvioitu sitä, että vedenottomäärän kasvaessa myös vedenottamon kaivon ottokartio laajenee/sieppausalue kasvaa ja virtaussuunnat heijastelevat tätä. -vedenottamalla ei ole vesioikeuden arvioimaa lähisuojavyöhykettä, mutta etäisyys vedenottamolle on lähimmillään Paukkulan ampumaradan kiinteistöltä noin . Yleisesti pohjavedenottamoiden suoja-alueet vaihtelevat siten, että

[REDACTED] Lisäksi jo vuoden 2015 Parkanon pohjavesialueiden suojelusuunnitelmassa Visurin ja Paukkulan ampuradat on todettu ainoaksi [REDACTED] pohjavesialueen pohjavedelle mahdollisesti riskiä aiheuttavaksi toiminnoksi.

Parkanon Vesi Oy:n toiminta-alueella keskitetyn vedenhankinnan piirissä on noin 5 480 henkilöä. Vesihuoltolaitoksen vedenhankinta perustuu vedenottamoihin, joista [REDACTED] vedenottamolta on vuosina 2020–2022 toimitettu keskimäärin 740 m³/d (noin 86 %) jakeluverkostoon pumpatusta vedestä ja [REDACTED] osuus on ollut keskimäärin 125 m³/d (noin 14 %). [REDACTED] vedentuotantomääriä ei ole raportoitu, mutta ELY-keskuksen tietojen mukaan se on otettu pitkän seisokin jälkeen uudelleen käyttöön ja alue palautettu vedenhankintakäyttöön. Parkanon Vedellä ei ole varavesiyhteyksiä muihin vesihuoltolaitoksiin.

ELY-keskus on päivittänyt vesihuoltolaitosten varmuusluokitukset Pirkanmaalla vuonna 2021 vesihuoltolaitoksilta pyydettyjen vastausten perusteella. Parkanon Vesi Oy:n varmuusluokka on II, jossa vettä arvioidaan olevan käytettävissä 50–120 l/as./d. Luokitus edellyttää, että johdettava vesi täyttää talousveden laatuvaatimukset. Mikäli [REDACTED] vedenottamo ei voida käyttää, on Parkanon Veden vedenjakelu [REDACTED] ja sitä täydentävän [REDACTED] vedenottamon varassa. Parkanon Veden vedenhankinnan kannalta on välttämätöntä varmistaa kaikkien vedenottamoiden raakaveden käyttökelpoisuus, koska varavesiyhteyksiä ei ole.

BAT-oppaassa esitetyjä toimenpiteitä voidaan tapauskohtaisesti käyttää ampumaratojen suunnittelun ohjeena, mutta niillä ei ole samanlaista sitovuutta kuin direktiivilaitoksia koskevilla BAT-päätelmillä. Ohjeiden mukaisista pohjavesiriskien hallintaa koskevista suojausratkaisuista tai selvityksistä koskien haitta-aineiden kulkeutumisista muilla ampumaradoilla ei voida tehdä johtopäätöksiä siitä, että pohjaveden pilaantumisen riskiä nyt kyseessä olevasta toiminnasta ei aiheutuisi. Kyse on tapauskohtaisesta harkinnasta. Lisäksi vuoden 2019 ratapenkkojen haitta-ainetutkimukset osoittavat, että luotiloukuista huolimatta vallirakenteissa on luoteja ja niistä peräisin olevaa metallista lyijyä, vaikkakaan täysin selvää ei ole, milloin ne ovat päätyneet rakenteisiin.

Kun otetaan huomioon selvitys toiminta-alueen maaperän ominaisuuksista, erityisesti maakerroksen ohuus pohjaveden päällä, ja pohjaveden virtaussuunnista sekä ympäristöluvassa toiminnalle myönnetty toistaiseksi voimassa oleva voimassaoloaika, alueella jo pitkään jatkunut ammunta ja alueella jo tapahtunut maaperän ja pohjaveden kuormittuminen sekä pohjavesimuodostuman merkitys vedenhankinnan kannalta, suunniteltu toiminta ja sen sijainti muodostavat merkittävän riskin pohjavesialueen pohjaveden laadulle. Toiminta-alue sijaitsee vedenhankinnan kannalta tärkeällä luokan 1 pohjavesialueella. Tällöin luvan myöntäminen edellyttää tehostunutta pohjaveden pilaamiskiellon vastaisen seurauksen ennaltaehkäisyä ja haittojen minimointia varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteita noudattaen.

Edellä kuvatuissa olosuhteissa ampumaradan toiminta vaikeuttaa alueen käyttämistä maakuntakaavan mukaisena tärkeänä vedenhankintaan soveltuvana pohjavesialueena ympäristönsuojelulain 12 §:n vastaisesti. Alue on tällä hetkellä kaavamerkintää vastaavasti vedenhankintakäytössä. Lupamääräyksinkään ei ole tässä tapauksessa pystytty riittävällä tavalla poistamaan riskiä siitä, että toiminta ei vaaranna pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Lisäksi on huomattava, että myös ampumaradan kohdemerkintä edellyttää toiminnan soveltuvuuden selvittämistä alueelle tarkemmassa suunnittelussa ja sitä, että vedenhankintaa varten tärkeillä ja vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueilla tulee varmistua siitä, ettei radan toiminta vaaranna pohjavesien laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Kohdemerkinnän taustalla ei ole entuudestaan selvitystä siitä, että nyt kyseessä oleva toiminta olisi haitatonta nykyisellä sijoituspaikalla, joten ratkaisevaa merkitystä ei voida antaa pelkästään sille, että ampumaratatoiminta on alustavasti osoitettu alueelle. Maakuntakaavan taustaselvityksestä käy ilmi, että toiminnan soveltuvuus alueelle on tarkoituskin ratkaista muun muassa ympäristölupamenettelyssä.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentin mukainen pohjaveden pilaamiskiello sisältää myös vaaran aiheuttamisen kiellon. Toiminnan ei tarvitse aiheuttaa konkreettista pilaantumista ollakseen pohjaveden pilaamiskiellon vastaista. Pohjaveden pilaantumisen vaaraa ei voida lupamääräyksinkään alueen maaperä- ja pohjavesiolosuhteet huomioon ottaen ehkäistä riittävän tehokkaasti pitkällä aikavälillä. Koska toiminnasta saattaa aiheutua ympäristönsuojelulain 17 §:ssä tarkoitettua pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa, toiminnalle ei ole ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaisia luvan myöntämisen edellytyksiä.

Myös meluhaitat on käsitelty lupapäätöksessä puutteellisesti. Lupahakemukseen olisi tullut vaatia melumallinnus ja päätöksessä olisi tullut antaa sitovat raja-arvot melulle.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunnalta on pyydetty lausunto valituksesta. *Hallinto-oikeus* on varannut Parkanon kaupungille, Parkanon kaupungin terveydensuojeluviranomaiselle ja Parkanon Vesi Oy:lle tilaisuuden vastineen antamiseen valituksesta.

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta on antanut lausunnon, jossa on todettu muun ohella seuraavaa. Ampumaratatoiminta on Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 osoitettu alueelle ja Paukkulan ampumaradan toiminnan soveltuvuus on ratkaistu ympäristölupamenettelyssä. Ampumaradan sijoituspaikan soveltuvuus toimintaan ei siten ole kaavan vastainen. Ympäristölupa edellyttää myös tehostunutta pohjaveden pilaamiskiellon vastaisen seurauksen ennaltaehkäisyä. Lupamääräyksiensä mukaisesti toteutettavilla riskienhallintatoimilla pystytään riittävällä tavalla ennaltaehkäisemään pohjaveden pilaamiskiellon vastainen seuraus. Näin ollen ympäristöluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Paukkulan ampumaradan kaikilla radoilla on käytössä luotienkeräysjärjestelmä, joka edustaa ampumaratatoiminnan parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Luotiloukut ovat olleet käytössä pienoiskivääriradalla vuodesta 1986 eli koko toimintahistorian ajan, pistooliradalla vuodesta 1995 ja riistamaaliradalla vuodesta 2005.

██████████-vedenottamo on kuilukaivo, josta vesi pumpataan noin ██████████ etäisyydellä sijaitsevalle varsinaiselle ██████████-vedenottamolle ██████████ pohjavesialueella. Pohjaveden laatu on pysynyt hyvänä happamuutta lukuun ottamatta. ██████████-vedenottamolla tehdään päivittäistä ylläpitopumppausta, minkä avulla vedenottamo, laitteet ja väliputki pidetään kunnossa. Näin säilytetään jatkuva varavedenottovalmius. Varsinainen ottomäärä on muutama kuutio vuorokaudessa. Tarvittaessa ottamolta saadaan pumpattua luvan mukaisesti 300 m³/vrk vuosikeskiarvolla laskettuna. Koepumppausten perusteella ottamon tuotto on jopa 500 m³/vrk pohjavedenpinnan häiriintymättä.

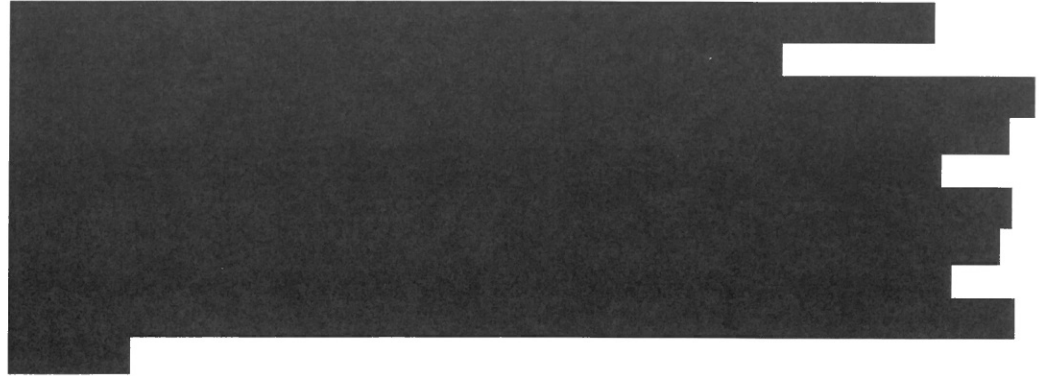
Vuonna 2015 valmistuneessa pohjavesien suojelusuunnitelmassa Visurin ja Paukkulan ampumaradat on todettu ainoiksi ██████████ pohjavesialueen pohjavedelle mahdollisesti riskiä aiheuttavaksi toiminnoksi. Pohjaveden pilaantumisesta ei kuitenkaan toistaiseksi ole näyttöä. Alueelta on tehty pohjavesinäytteenotto vuonna 2023 ja sitä on tarkoitus jatkaa vuosittain. Näytetuloksista käy ilmi, että pitoisuudet eivät ylitä pohjavettä pilaavien aineiden ympäristölaatunormia tai talousvesiasetuksen mukaisia raja-arvoja minkään ampumaratatoiminnassa tarkkailtavien parametrien osalta. Pirkanmaan ELY-keskuksen johtopäätös siitä, että ampumaratatoiminnan jatkaminen johtaa metallien kuormituksen kasvamiseen tulevaisuudessa, on pelkkä oletamus. Ympäristöluvan mukaisten suojaustoimien myötä metallien kuormitus pikemminkin vähenee tulevaisuudessa. Näytetulokset vuosilta 2021–2023 osoittavat, että ██████████-vedenottamon vedenlaatu täyttää talousvesiasetuksen mukaiset vaatimukset.

Meluhaitoista on lupapäätöksessä annettu sitovat raja-arvot (60–65 dB). Lisäksi toimia meluntorjuntaan, kuten ampumapaikkojen rakenteisiin sekä mahdollisiin lisämääräyksiin voidaan antaa, mikäli melusta aiheutuu häiriötä.

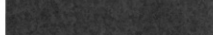
Parkanon kaupunki on antanut vastineen.

Parkanon kaupungin terveydensuojeluviranomainen on antanut vastineen, jossa se on todennut pitäytyvänsä aiemmin antamassaan ympäristölupahakemusta koskevassa lausunnossa. Lausunnon mukaan toiminnasta ei saa aiheutua pohjaveden laadun ja vedenhankintakäytön vaarantumista eikä toiminnan meluvaikutuksista aiheutua lähiasukkaille kohtuutonta räsitusta.

Parkanon Vesi Oy on antanut vastineen, jossa on todettu muun ohella seuraavaa. ██████████
██████████

Veden laatu on testausselesteen perusteella ollut kaikilta osin talousveden laatuvaatimusten mukainen hyvälaatuinen talousvesi. Ampumaratojen läheisyydestä johtuen on epäilty, että tietyt raskasmetallit olisivat koholla. Epäilyt ovat osoittautuneet vääriksi. Haitta-ainepitoisuudet pohjavedessä ovat olleet korkeimmillaankin vain muutamia prosentteja asetetuista laatuvaatimuksista. Haitta-ainepitoisuudet edustavat pitoisuuksia, jotka ovat tutkimusten mukaan vallitsevia tämän alueen ja oikeastaan koko Suomen maaperässä ja pohjavesissä.

-alueella sijaitseva vedenotto-kaivo halutaan pitää vedenhankintakäytössä. Tämänhetkisillä pumppausmäärillä nykyinen kaivo täyttää tarpeen, mutta sen saneeraustarpeet on tiedostettu. Tarvittaessa kaivo uusitaan rakentamalla sen tilalle käyttöturvallisempi siiviläputkikaivo ja samalla alue eristetään lukittavalla aidalla ympäristöstään.   ei vaaranna pohjavesialueen käytettävyyttä.

Ympäristölupien lupamääräykset ovat riittävän tiukat ehkäisemään alueen maaperän ja pohjavesien pilaantumista. Pilaantumista ei ole esiintynyt nykyjärjestelyillä ja uusien ympäristölupien myötä ratojen suojaustaso vain paranee. Ampumaratatoimintaa alueella on harjoitettu jo kymmeniä vuosia ja yksikään pohjavesien tutkimusanalyysi ei viittaa kohonneisiin pitoisuuksiin alueen vedenhankintakaivolla.

ELY-keskus on pitänyt valituksessaan varmana, että nyt kymmenien ampumatoimintavuosien jälkeinen ympäristölupien myöntäminen pilaa alueen pohjaveden tai vähintään vaarantaa alueen vedenhankinnan. Jotta tähän päätelmään voisi tulla, olisi alueella suoritettava runsaasti lisää ratojen maaperään ja pohjavesialueeseen kohdistuvia kenttätutkimuksia. Pohjavesialueiden rajausta, veden virtaussuunnat ja arviot alueen maalajeista perustuvat muutamaa hajapisteeseen; ei tarkkaan koko aluetta koskevaan seikkaperäiseen tutkimukseen. Jos kymmenien vuosien toiminta ilman suojausta ei ole aiheuttanut pohjaveden pilaantumista, niin ei voida olettaa, että lupaehtoisten suojausten rakentaminen vaarantaisi alueen pohjaveden käyttöä miltään osin.

Parkanon Ampujat r.y. on antanut valituksen, lausunnon ja vastineiden johdosta vastineen, jossa on todettu muun ohella seuraavaa. Paukkulan ampumaradalla on terveydenhoitolain (469/1965) mukainen sijoituspaikkalupa. Kyseessä on silloisen lainsäädännön mukainen lupa, joka

on jäänyt voimaan vuonna 2000 voimaantulleen ympäristönsuojelulain myötä. Sijaintipaikka on arvioitu silloisen lainsäädännön ja tietämyksen perusteella. Toiminnanharjoittaja on siis toiminut sijoituspaikan osalta sen aikaisen lainsäädännön mukaisesti.

Ampumaradalla käytössä olevat ja edellytetyt tekniset toimenpiteet ovat parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisia ja pohjaveden pilaantumisen vaaran ehkäisemiseksi tarkoituksenmukaisia. Siten toimenpiteillä täytetään kaavassa asetetut vaatimukset. Lainsäädännön mukaisesti ympäristölupa tulee myöntää, jos toteutettavilla riskinhallintatoimilla voidaan estää pilaamiskiellossa tarkoitettu seuraus. Tässä tapauksessa riskinhallintatoimenpiteitä on jo omaehtoisesti toteutettu ja niitä on edellytetty myös lisää.

Pohjavesialue itsessään ei ole sellainen peruste, jolla ympäristölupa tulee automaattisesti evätä. Paukkulan radalla käytössä olevilla rakenteilla toimintaa voidaan jatkaa siten, että se ei vaaranna pohjaveden laatua. BAT-oppaan mukaisia rakenteita on käytössä myös muilla pohjavesialueella sijaitsevilla ampumaradoilla.

ELY-keskuksen esitystapa pohjavesinäytteenoton tuloksista on harhaanjohtava. Todellisuudessa kaikki pohjavesilammikosta mitatut pitoisuudet (lyijy 0,1 µg/l, arseeni 0,07 µg/l, sinkki 2,3 µg/l ja kupari 0,27 µg/l) ovat pohjaveden luonnontilaisten pitoisuuksien tasolla, ja esimerkiksi lyijyn pitoisuus pohjavesilammikossa on suuruudeltaan 1/50 sille säädetystä pohjaveden ympäristölaatu normista (5 µg/l). Se, että pohjavesinäytteistä on saatu analysoitua määrittämissä ylittäviä pitoisuuksia, ei tarkoita sitä, että määrittämissä ylittävät pitoisuudet kuvaisivat ampumaratatoiminnan vaikutuksia. Pääasiassa havaittujen pitoisuuksien voidaan todeta olevan pohjavedelle normaalilla tasolla myös pohjavesiputkista PVP1 ja PVP2 otetuissa näytteissä, sillä esimerkiksi Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) tekemässä koko Suomen kattaneessa kaivositutkimuksessa suomalaisten porakaivojen keskimääräinen liukoinen lyijypitoisuus on ollut 0,42 µg/l, sinkkipitoisuus 84,9 µg/l, arseenipitoisuus 1,0 µg/l ja kuparipitoisuus 32,3 µg/l. Lukuun ottamatta pohjavesiputkessa PVP2 havaittua arseenipitoisuutta (4,9 µg/l), kaikki ampumaratatoiminnan läheisten näytepisteiden tulokset jäivät huomattavasti näiden alapuolelle. Arseenipitoisuuden ei voida osoittaa olevan suoraan peräisin Paukkulan ampumaradan toiminnasta, sillä esimerkiksi BAT-oppaan luotien koostumusta arvioivassa osassa arseenilla ei ole erikseen mainittua osuutta luotien kokonaisuudesta.

ELY-keskus on erikseen nostanut esiin muun muassa sen, että pohjavesilammikossa olisi havaittu kuparia, kun näytteenottotulosten raportoitu pitoisuus on ollut 0,27 µg/l. Sen sijaan pohjavesiputkien osalta raportoituun pitoisuuteen <0,8 µg/l ELY-keskus ei ole kommentoinut mitään. ELY-keskuksen tulkinta siitä, milloin pitoisuuksia on havaittu, on vähintäänkin kyseenalainen. On totta, että vesinäytteenoton osalta kyseessä on yksittäisen näytteenoton tulokset. Valituksenalaisessa lupapäätöksessä onkin määrätty säännöllisestä pohjavesitarkkailusta, jolla saadaan pidemmän aikavälin tietoa.

ELY-keskus on valituksessaan viitannut pistooliradan ja riistamaaliradan taustavalleissa havaittuihin haitta-ainepitoisuuksiin, joiden on mainittu olleen korkeimmillaan lyijyn osalta 3 900 mg/kg ja antimonin osalta 27 mg/kg. Muutamasta yksittäisestä näytteestä saatujen analyysitulosten sijaan laukausmäärätietojen perusteella laskennallisesti arvioitu haitta-ainekuormitus antaa tarkemman tiedon vallirakenteiden absoluuttisista haitta-ainepitoisuuksista. Valituksenalaisessa lupapäätöksessä on mainittu pistooliradan taustavalliin kertyneen 820 kiloa ja riistamaaliradan taustavalliin vastaavasti 110 kiloa lyijyä, minkä perusteella ampumarata kokonaisuudessaan sijoittuisi BAT-oppaan mukaisessa päästöpotentiaalini arvioinnissa alimpaan mahdolliseen riskikategoriaan. Tärkeimmässä roolissa on kuitenkin haitta-aineiden kulkeutumisen hallitseminen. Valituksenalaisessa lupapäätöksessä jo ennestään verraten vähäisen haitta-ainekuormituksen aiheuttama riski poistetaan kokonaan lupamääräyksen 7 kautta, jossa edellytetään kyseisten ratojen taustavalliin kattamista.

Valituksenalaisessa lupapäätöksessä annetut lupamääräykset on tehty jo nyt sen tiedon perusteella, että [REDACTED]. Siten lupamääräykset huomioivat myös vedenoton lisääntymisen vaikutukset.

ELY-keskus on valituksessaan peräänkuuluttanut tapauskohtaista harkintaa. Samalla ELY-keskus kuitenkin on esittänyt oletuksia, jotka eivät perustu Paukkulan ampumaradalta saatuihin tarkkailutuloksiin, kuten oletuksen haitta-aineiden näkymisestä pohjavedessä tulevaisuudessa siitä huolimatta, että Paukkulan ampumaradalla on jo käytössä suojaustoimenpiteitä, jotka ehkäisevät kuormituksen kertymisen radan taustavalleihin sekä radalle on edellytetty toteutettavan toimenpiteitä, jotka estävät suotovesien syntymisen aiemmin kuormittuneilla alueilla. Valituksenalaisessa lupapäätöksessä lupamääräysten perusteluissa ei ole käytetty toisten ampumaratojen tilanteita, vaan lupaharkinta on tehty tapauskohtaisen harkinnan mukaisesti. Hakemuksessa on esitetty nimenomaan kyseisen radan näytteenoton tulokset ja kohdekohtaiset tiedot sekä pohjavedestä että rata-alueelta.

Pirkanmaan ELY-keskus on antanut lausunnon ja vastineiden johdosta vastaselityksen, jossa on todettu muun ohella seuraavaa. GTK:n tutkimuksessa porakaivoista otetut näytteet edustavat kallion raoissa sijaitsevaa pohjavettä eli kalliopohjavettä. [REDACTED]-pohjavesialue on kuitenkin rantakerrostumaan muodostunut akviferi, jossa pohjavesi on varastoitunut maaperän hiekka- ja moreenikerroksiin. GTK:n tutkimuksessa on tutkittu myös maaperän pohjavettä rengaskaivonäytteillä, ja tutkimusten perusteella liukoisten arseenin, kuparin, lyijyn ja sinkin keskiarvopitoisuudet ovat maaperän pohjavedessä pienempiä kuin kalliopohjavedessä. Pohjaveden laatu riippuu myös alueellisista olosuhteista, kuten kallion ja maaperän laadusta, joten koko Suomen kattavan kaivotutkimuksen metallien keskiarvopitoisuudet eivät sovellu katsottaviksi alueellisiksi taustapitoisuuksiksi [REDACTED]-pohjavesialueella.

Keskeistä asiassa eivät ole kuitenkaan nyt ampumarata-alueen pohjavedessä havaitut raskasmetallipitoisuudet, vaan se, että toiminta aiheuttaa

ympäristönsuojelulain mukaisen pohjaveden pilaantumisvaaran, jota ei voida lupamääräyksin riittävällä tavalla poistaa. Pohjaveden pilaamiskielto kattaa vaaran aiheuttamisen kiellon eikä edellytä konkreettista pohjaveden pilaantumista.

Ympäristönsuojelun yleinen etu ei merkitse ainoastaan pohjavesialueella kulloinkin toimivan vedenottajan etua, vaan kysymys on laajemmin erityisesti vedenhankintaa varten tärkeiden pohjavesialueiden merkityksestä yhteiskunnan vedenhankinnan turvaamiselle. Tämä on huomioitava taustatekijänä arvioitaessa pohjaveden pilaamiskieltoa kyseisessä tapauksessa.

Merkintä

Hallinto-oikeus on tänään antamallaan päätöksellä ratkaissut Parkanon-Karvian riistanhoitoyhdistyksen ampumaradan ympäristölupaa koskevasta Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunnan 31.10.2023 § 106 tekemästä päätöksestä tehdyn valituksen (hallinto-oikeuden diaarinumero 1405/2023).

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoo Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksen ja hylkää Parkanon Ampujat r.y.:n lupahakemuksen.

Perustelut

Sovellettuja oikeusohjeita

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvilläolovelvollisuus*).

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan:

- 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski;
- 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle;
- 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta;
- 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus;
- 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentin mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että:

- 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua;
- 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai
- 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (*pohjaveden pilaamiskielto*).

Ympäristönsuojelulain 20 §:n 1 kohdan mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että menetellään toiminnan laadun edellyttämällä huolellisuudella ja varovaisuudella ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä otetaan huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen vaaran todennäköisyys, onnettomuusriski sekä mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen ja niiden vaikutusten rajoittamiseen (*varovaisuus- ja huolellisuusperiaate*).

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään.

Pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:

- 1) terveystahaittaa;
- 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa;
- 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta;
- 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella;
- 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Lain esityöt

Voimassa olevan ympäristönsuojelulain 11 §:ää koskevien yksityiskohtaisten perustelujen (hallituksen esitys, HE 214/2013 vp) mukaan vaikutusalueen herkkyyteen liittyvinä seikkoina otettaisiin huomioon esimerkiksi alueen pohjavesiolosuhteisiin liittyvät ominaispiirteet.

Kumotun ympäristönsuojelulain (86/2000) pohjaveden pilaamiskieltoa koskeneen 8 §:n yksityiskohtaisten perustelujen (HE 84/1999 vp) mukaan pohjaveden pilaamiskielto sisältää vaaran aiheuttamisen kiellon, eikä pilaamiskiellon vastaiselta toiminnalta edellytettäisi jatkossakaan konkreettisen pilaantumisen aiheutumista.

Voimassa olevan ympäristönsuojelulain 17 §:ää koskevien yksityiskohtaisten perustelujen (HE 214/2013 vp) mukaan pohjaveden pilaamiskielto on pohjavesien suojelun kannalta keskeinen säännös, joka ehdotettiin säilytettäväksi pääosin ennallaan.

Asiassa saatu selvitys

Parkanon Ampujat r.y. on hakenut ympäristölupaa valmiiksi rakennetulla Paukkulan ampumaradalla ampumatoiminnan harjoittamiseksi. Toiminta sijaitsee Parkanon kaupungissa toiminnanharjoittajan omistamalla kiinteistöllä 581-421-5-265. Ampumaradalle on myönnetty terveyslautakunnan sijoituspaikkalupa vuonna 1983. Ympäristölupaa on haettu vuonna 2004, mutta prosessi on jäänyt kesken täydennyspyynnön jälkeen. Ympäristölupahakemus on jätetty uudelleen vuonna 2018, mutta käsittely on jäänyt kesken pyydettyjen täydennysten vuoksi.

Ampumarata-alue sijaitsee haja-asutusalueella Parkanon kaupungin keskustasta noin viisi kilometriä pohjoiseen ja se on merkitty Pirkanmaan maakuntakaavaan 2040 (voimaan 8.6.2017) seudullisesti merkittävänä ampuma- ja/tai moottorirata-alueena (eu). Alueella on tärkeän vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen merkintä [REDACTED] -pohjavesialueen vuoksi. Kaavamääräysten mukaan ampumarata-alueilla, jotka sijoittuvat vedenhankintaa varten tärkeille ja vedenhankintaan soveltuville pohjavesialueille tulee varmistua siitä, ettei radan toiminta vaaranna pohjavesien laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Lähin asemakaava-alue on Iso-Visurin ranta-asemakaava-alue, jolla sijaitsee vapaa-ajan asuntoja lähimmillään noin 800 metrin etäisyydellä lounaassa. Lähin vakituinen asuinrakennus sijaitsee noin 1,7 kilometrin etäisyydellä koillisessa. Radan välittömässä läheisyydessä sen pohjoispuolella sijaitsee Parkanon-Karvian riistanhoitoyhdistyksen Visurin ampumarata.

Ampumarata-alue sijoittuu [REDACTED] luokan 1 pohjavesialueelle ja pääosin sen muodostumisalueelle. Parkanon pohjavesialueiden suojelusuunnitelmassa sekä Paukkulan että Visurin ampuradat on todettu ainoiksi [REDACTED] -pohjavesialueen pohjavedelle mahdollisesti riskiä aiheuttaviksi toiminnoiksi. Toimenpiteeksi on vuonna 2015 ehdotettu pohjaveden laadun tarkkailua ja

suojaustoimenpiteiden harkitsemista, jos vedenlaadussa havaitaan muutoksia. Pohjavesialueella on vedenottamo [REDACTED] (kuilukaivo), joka on otettu uudelleen käyttöön vuonna 2021 ja josta vesi johdetaan vedenottamolle [REDACTED]. Parkanon Vesi Oy:n mukaan kaivo korvataan siiviläkaivolla, jos vedenhankintaa täytyy tulevaisuudessa tehostaa. Tällä hetkellä pohjavesi UV-desinfioidaan ja pH korjataan, minkä jälkeen vesi johdetaan verkostoon.

[REDACTED] Pohjaveden laatu on selvityksen mukaan pysynyt hyvänä happamuutta lukuun ottamatta. [REDACTED]

Paukkulan ampumaradalla on pistoolirata, pienoiskiväärirata ja riistamaali-/villikarjurata. Radalla ammutaan pienoiskiväärillä ja pistooleilla. Radoilla on maa-aineksesta rakennetut sivu- ja taustavallit. Pistooliradalla on luotiloukut, jotka sijaitsevat katoksen alla. Ampumakatoksen edessä on suodatinkangas, josta hylsy on helppo kerätä talteen. Pienoiskivääriradalla on kevytrakenteinen ampumakatos ja katettu taululaitteisto. Välialueella on lisäksi kevytrakenteiset seinät viiden ampumapaikan välein. Luotiloukut sijaitsevat taululaitteiden takana katoksen alla. Riistamaaliradalla luotiloukku on kiinni maalilaitteessa. Luotiloukut on asennettu pienoiskivääriradalle perustamisvaiheessa ja pistooliradalla ne ovat olleet vuodesta 1995 alkaen. Riistamaaliradalle luotienkeräysjärjestelmä on rakennettu kesällä 2005. Luotiloukut tyhjennetään säännöllisesti toimintakauden jälkeen.

Vuotuinen laukaisumäärä on ollut 5 000–6 000 laukausta. Valituksenalaisella päätöksellä enimmäislaukausmäärää on kasvatettu 12 000 laukaukseen vuodessa.

Tutkimusraportin (Ampumaratojen ratapenkkojen selvitys, 31.1.2019) mukaan vallirakenteissa on luoteja ja niistä peräisin olevaa metallista lyijyä pistooliradan vallirakenteessa ja kivääri/karjuradan vallirakenteessa. Lyijyä ei esiinny merkittävästi pienoiskivääriradan vallirakenteessa. Muita metalleja ei ole havaittu poikkeavia/merkittäviä pitoisuuksia. Raportin mukaan tuloksista ei voida päätellä lyijyn kulkeutumista rakenteen ulkopuolelle tai vaikutuksia eliöille.

[REDACTED] vedenottamolta on otettu pohjavesinäytteitä vuosina 2015 ja 2021 (28.10.2015 ja 13.12.2021). Asiassa saadun selvityksen mukaan alueelle asennetuista uusista pohjavesiputkista on otettu keväällä 2023 näytteet. Lisäksi näyte otettiin pohjavesilähteestä, joka sijaitsee heti Visurin ampumaradan eteläpuolella. Pohjavesinäytteistä havaittiin lähteen osalta lyijyä 0,1 µg/l, arseenia 0,16 µg/l, sinkkiä 2,3 µg/l ja kuparia 0,27 µg/l. Pohjavesiputkesta PVP1 havaittiin sinkkiä 14 µg/l. Pohjavesiputkesta PVP2 on havaittu arseenia 4,9 µg/l ja sinkkiä 1,7 µg/l. Metallien pitoisuudet ovat liukoisia pitoisuuksia.

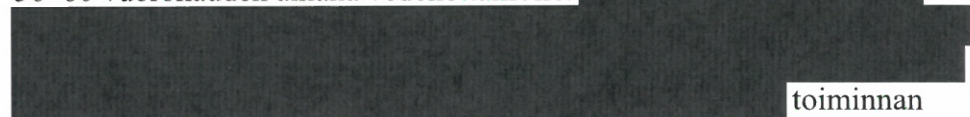
Oikeudellinen arviointi

Asiassa on valituksen perusteella ensisijaisesti arvioitava luvan myöntämisen edellytyksiä erityisesti toiminnasta aiheutuvien pohjavesivaikutusten kannalta. Lisäksi on arvioitavana, vaikeuttaako toiminnan sijoittaminen alueen käyttämisestä maakuntakaavassa varattuun tarkoitukseen ympäristönsuojelulain 12 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Nyt kyseessä olevalle ampumaradalle ei ole aikaisemmin haettu ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa, joten toiminnan vaikutuksien haitallisuutta ympäristölle ei ole ympäristölupaharkinnassa aikaisemmin arvioitu. Vaikka kyseessä on toiminta jo rakennetulla radalla, ympäristönsuojelulain soveltamisen kannalta asiaa arvioidaan uuden radan sijoittamisena kyseiselle alueelle. Ympäristönsuojelulain mukaiset luvan myöntämisen edellytykset tulevat arvioitaviksi nyt ensimmäisen kerran.

Ympäristölupa on ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaan myönnettävä, jos ympäristönsuojelulaissa säädetyt luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät eli toiminnasta ei esimerkiksi aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkemmin yksilöityä kiellettyä, kuten pohjaveden pilaamiskiellon vastaista seurausta ympäristölle.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle. Vedenottamoiden lähisuojavyöhykkeinä on pidetty vakiintuneesti alueita, joilta pohjavesi virtaa 50–60 vuorokauden aikana vedenottamolle.

toiminnan kasvulle sekä toiminnan luonteeseen liittyvälle päätöksen voimassaololle tulee antaa merkitystä arvioitaessa sen ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaista sijoituspaikan valintaa koskevia edellytyksiä. Ympäristönsuojelulain 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamisen kiello sisältää myös pohjaveden pilaantumisen vaaran aiheuttamisen kiellon. Esimerkiksi sille seikalle, että toiminnan vaikutuksia ei ainakaan toistaiseksi ole merkittävässä määrin pohjavedestä otetuissa näytteissä havaittu, ei voida antaa ratkaisevaa merkitystä arvioitaessa toiminnasta pitkällä aikavälillä mahdollisesti aiheutuvia seurauksia. Hallinto-oikeus katsoo ottaen

ja taustavalleissa havaitut haitta-aineiden pitoisuudet, että pohjaveden pilaantumisen vaaraa ei voida lupapäätöksessä määrättyjen varsin tehokkaiden suojaustoimenpiteidenkään avulla täysin sulkea pois.

Lisäksi ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan alueella, jolla on voimassa maakuntakaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Hallinto-oikeus katsoo ottaen huomioon Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 kaavamääräykset ja edellä lausuttu pohjaveden pilaantumisen vaaran aiheuttamisesta, että valituksenalaisen päätöksen mukainen toiminta vaikeuttaa alueen käyttämistä maakuntakaavassa varattuun tarkoitukseen ja on siten ympäristönsuojelulain 12 §:n vastaista.

Edellä lausutun perusteella hallinto-oikeus katsoo, että toiminta ei täytä ympäristönsuojelulaissa säädettyjä ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä. Hallinto-oikeus on ottanut toiminnan pohjavesivaikutuksia arvioidessaan huomioon myös toisen ampumaradan sijainnin valituksenalaisessa päätöksessä tarkoitettujen radan välittömässä läheisyydessä. Valituksenalainen päätös on näin ollen kumottava ja hakemus hylättävä. Samalla kumoutuu päätökseen liitetty ympäristönsuojelulain 199 §:n mukainen täytäntöönpanomääräys toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta.

Asian näin päättyessä lausuminen muusta valituksessa esitetystä, kuten melusta, raukeaa.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Parkanon kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **25.11.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Hanna Nieminen-Finne ja Mikko Poskiparta sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Juha Väisänen.

Esittelijä Oscar Spåre

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta	Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Jäljennös maksutta	Parkanon Ampujat r.y. Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta Parkanon kaupungin terveydensuojeluviranomainen Parkanon kaupunginhallitus Parkanon Vesi Oy Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

